

Katechetyka

RTWP 15 (2019), s. 137–160

Jan Staruchowicz

REALIZACJA ZADAŃ KATECHEZY W WYBRANYCH MATERIAŁACH FORMACYJNYCH RUCHU ŚWIATŁO-ŻYCIE

Wstęp

Ruch Światło-Życie to jeden z ruchów odnowy Kościoła powstałych jako próba recepcji nauczania II Soboru Watykańskiego. Bazując na nauczaniu soboru, ruch ten stawia sobie za zadanie formację swoich członków ku dojrzałemu chrześcijaństwu. Wyrazem dojrzałego chrześcijaństwa powinna stawać się odpowiedzialność i podejmowana w ruchu służba na rzecz uczynienia parafii wspólnotą wspólnot, a przez to służba Kościołowi powszechnemu. Założony przez żyjącego w latach 1921–1987 ks. Franciszka Blachnickiego, Ruch Światło-Życie jako wspólnota rodzima, rdzennie polska, jest popularną i powszechnie dostępną propozycją duszpasterską dla ludzi wszystkich stanów i powołań: dzieci, młodzieży, dorosłych, małżonków, duchownych oraz członków zgromadzeń zakonnych i instytutów świeckich, nie tylko w Polsce, ale także, oczywiście w mniejszym stopniu, poza granicami kraju.

W swoim programie formacyjnym, który został oparty o odnowione, także na fali reform II Soboru Watykańskiego, *Obrzędy Chrześcijańskiego Wtajemniczenia Dorosłych*, Ruch Światło-Życie

posługuje się dwiema podstawowymi, charakterystycznymi dla siebie metodami realizacji tegoż programu. Pierwsza to ujęta w nazwie ruchu metoda światło-życie, syntetycznie wyrażająca prawdę o nieustannej konieczności poszukiwania światła słowa Bożego i wprowadzania go w życie. Druga to metoda małej grupy formacyjnej i oazy rekolekcyjnej – rekolekcji przeżyciowych, które zresztą były przyczynkiem do powstania i rozwoju Ruchu Światło-Życie.

Mając na uwadze popularność Ruchu Światło-Życie w realiach polskiego duszpasterstwa oraz dość łatwy dostęp do wspólnot ruchu, dołączenie do nich nie wymaga bowiem specjalnej weryfikacji, a tym samym stosunkową łatwość gromadzenia przez nie w swoich szeregach nowych członków, na myśl nasuwa się refleksja dotycząca tego, co program formacyjny Ruchu Światło-Życie może zaoferować jego uczestnikom. Jako że ruchu nie można sprowadzić jedynie do grupy modlitewnej czy o innym charakterze dotyczącym jedynie pewnego wycinka życia chrześcijańskiego, w pewien naturalny sposób pojawia się pytanie o to, czy systematyczna formacja swoich członków, której podejmuje się Ruch Światło-Życie, jest w stanie w pełni realizować cele stojące przed katechezą dorosłych, a tym samym czy realnie może prowadzić ich do głębokiej zażyłości z Chrystusem.

Problemem podjętym w poniższym artykule jest próba oceny na ile, spośród szerokiej gamy różnego rodzaju ruchów działających wewnątrz Kościoła, program formacyjny Ruchu Światło-Życie należałoby uznać za propozycję godną uwagi w polskim duszpasterstwie. Jednocześnie możliwy do oceny z perspektywy czasu wkład Ruchu Światło-Życie w duszpasterstwo w Polsce skłania do przyjrzenia się założeniom formacji oazowej w celu odnalezienia istotnych elementów, które warunkują owocność działania ruchu.

Wspomniane wyżej cele katechezy osiągane są poprzez realizację jej zadań, stąd konieczność refleksji nad tym zagadnieniem. Natomiast z uwagi na fakt, że system formacyjny Ruchu Światło-Życie bazuje na *Obrzędach Chrześcijańskiego Wtajemniczenia Dorosłych*, niniejsza praca będzie dotyczyła etapu deuterokatechumenatu, analogicznego do katechumenatu stanowiącego kluczowy etap inicjacji chrześcijańskiej. W literaturze katechetycznej znajdują się znaczące

monografie dotyczące katechumenalnego wymiaru katechezy, jednak wydaje się, że dotychczas nie powstało całościowe opracowanie wspomnianego problemu.

1. Charakterystyka wybranych materiałów formacyjnych

Program formacyjny Ruchu Światło-Życie, zgodnie ze schematem katechumenatu, można podzielić na trzy zasadnicze okresy: okres ewangelizacji, okres właściwego katechumenatu oraz okres mistagogii. Omówione zostaną materiały do prowadzenia formacji deuterokatechumenalnej w ramach okresu właściwego katechumenatu, a zatem od obrzędu przyjęcia do deuterokatechumenatu po Oazie Nowego Życia I stopnia do odnowy przymierza chrztu świętego i przeżycia Triduum Paschalnego w formie rekolekcyjnej. W pierwszym etapie deuterokatechumenatu proponowana jest formacja skupiona wokół słowa Bożego i wiary, jako kontynuacja przeżycia oazy pierwszego stopnia. Sednem pracy formacyjnej jest wówczas program *Dziesięciu kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej*. Drugi etap deuterokatechumenatu rozpoczyna się po uczestnictwie w Oazie Nowego Życia II stopnia i stanowi czas pogłębionego wtajemniczenia liturgiczno-sakramentalnego i kończy się, jak to zostało nadmienione, odnowieniem przymierza chrztu¹

Do etapu deuterokatechumenatu przewidziane jest wykorzystanie następujących pomocy i materiałów formacyjnych: *Droga Nowego Życia. Konspekty dla animatorów do 11 rozmów ewangelicznych* oraz notatnik porekolekcyjny dla uczestnika, służący całotygodniowej pracy indywidualnej *Droga Nowego Życia. Notatnik pooazowy dla uczestnika pierwszego roku formacji deuterokatechumenalnej Ruchu Światło-Życie*. Uwzględnienie wyżej wymienionych materiałów w tym miejscu nastrocza pewnych trudności. Zarówno podtytuł notatnika, jak i adnotacja w podręczniku dla animatora² oraz inne źródła³ umieszczają ten cykl formacyjny w ramach właściwego deu-

¹ F. BLACHNICKI, *Ruch Światło-Życie jako pedagogia nowego człowieka*, w: *Charyzmat Światło-Życie*, Kraków 2010. s. 52–53

² *Droga Nowego Życia. Konspekty dla animatorów do 11 rozmów ewangelicznych*, Kraków 2006. s. 2

³ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008. s. 16

terokatechumenatu. Jednocześnie te same źródła podkreślają, iż jedenaście rozmów ewangelicznych jest pogłębieniem przeżytych treści oazy pierwszego stopnia, w której uczestnictwo jest warunkiem rozpoczęcia formacji deuterokatechumenalnej. Skoro więc spotkania te są utrwaleniem i pogłębieniem przeżytych już treści oraz ich celem nie jest niejako zastąpienie uczestnictwa w rekolekcjach, co więcej, nabożeństwo przyjęcia do deuterokatechumenatu zwykle przeżywane jest na początku okresu Adwentu⁴, w poniższej analizie materiały formacyjne dotyczące tzw. cyklu utrwalającego nie zostaną uwzględnione.

Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje. Podręcznik dla animatora zawiera ogólne wprowadzenie metodyczne, część dotyczącą rozpoczęcia formacji deuterokatechumenalnej wraz z przebiegiem obrzędu przyjęcia oraz nabożeństwa Maryjnego na rozpoczęcie tego etapu formacji, a także najistotniejszą i najobszerniejszą część, mianowicie konspekty rozmów ewangelicznych i celebracji słowa Bożego. Program dziesięciu kroków jest oparty o treść Drogowskazów Nowego Człowieka⁵. W każdym drogowskazy można wyróżnić dwa człony, spośród których każdy odpowiada tematowi dwóch spotkań przeprowadzanych metodą rozmowy ewangelicznej w małej grupie formacyjnej, w ramach jednego kroku. Pierwsze spotkanie dotyczy prawdy wiary, drugie życiowych konsekwencji jej przyjęcia, tworząc w strukturze analogię do fundamentalnej dla Ruchu Światło-Życie zasady światło-życie. Trzecie spotkanie to celebracja słowa Bożego, liturgia słowa stanowiąca syntezę tematu każdego kroku⁶. Przebieg poszczególnych celebracji został zebrany i wydany także oddzielnej formie jako *Celebracje Dziesięciu kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej*. Należy także odnotować, że do każdego kroku opracowano osobne notatniki dla uczestników, zatytułowane zgodnie z nazwami poszczególnych drogowskazów. Służą one codziennej pracy własnej uczestników, dostarczając treści dotyczących modlitwy, liturgii, świadectwa etc.

⁴ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 11.

⁵ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 22–24.

⁶ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 11.

Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik. Oaza drugiego stopnia rozpoczyna drugi etap formacji deuterokatechumenalnej, który koncentruje się wokół liturgii. Przeżycie drugiego stopnia oazy, której program oparty jest o treść Księgi Wyjścia, jest kluczowym momentem wprowadzenia w formację liturgiczną związaną z Misterium Paschalnym Chrystusa. Podręcznik jest podzielony na dwie główne części. Część A ukazuje wizję celu: usytuowanie Oazy Nowego Życia II stopnia w całości systemu formacyjnego Ruchu Światło-Życie, biblijne podstawy inicjacji liturgicznej w kontekście tajemnicy exodusu, antropologiczne i teologiczne podstawy inicjacji liturgicznej oraz liturgię jako zasadę całej pracy formacyjnej w oazie II stopnia⁷, a także wizję drogi: sposób realizacji założeń rekolekcji w schemacie zarówno piętnastu dni oazy jak i elementach programu poszczególnych dni oazy⁸. Część B podręcznika zawiera uwagi dotyczące programu kolejnych dni oazy: wskazania dla animatorów, przebieg szkół liturgicznych, propozycje ukształtowania liturgii, konspekty przeprowadzenia spotkań w ramach kręgu biblijnego czy celebracji słowa Bożego⁹. Podobnie jak w przypadku pracy rocznej, oprócz podręcznika dla animatorów i moderatorów, opracowany został również notatnik z pomocami dla uczestników¹⁰.

Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych. Jedenaście kręgów biblijnych stanowi kontynuację spotkań prowadzonych tą samą metodą w małej grupie podczas Oazy Nowego Życia II stopnia. Zakres tematyczny jest tu jednak rozszerzony, kręgi biblijne dotyczą bowiem całości Biblii. Celem tych spotkań jest zatem całościowe wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia poprzez odwołanie do wybranych tekstów Pisma Świętego. Na konspekt składa się sześć części, które odpowiadają etapom poszczególnych spotkań, a są to: dzielenie się realizacją postanowień, ogólne omówienie tematu, ćwiczenie z tekstem, podsumowanie, podjęcie postanowienia i modlitwa¹¹.

⁷ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008. s. 9–57

⁸ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia ...*, s. 58–71

⁹ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia ...*, s. 75nn.

¹⁰ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Notatnik*, bmrw.

¹¹ *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. WILCZYŃSKA, Kraków 2008.

Krąg liturgiczny do czytań roku A, B, C. Przebieg formacji deuterokatechumenalnej w Ruchu Światło-Życie zakłada, począwszy od Adwentu drugiego etapu deuterokatechumenatu, cykl kręgów liturgicznych, które mają być pomocą w przygotowaniu do owocnego udziału w niedzielnej Mszy Świętej, wprowadzać w rytm życia chrześcijańskiego określanego przez Misterium Paschalne przeżywane podczas całego roku liturgicznego oraz stopniowo powinny wprowadzać w przygotowanie zgromadzenia liturgicznego. Rozważanie tekstów biblijnych w poszczególnych okresach liturgicznych jest podporządkowane kolejno głównym zagadnieniom: wolności dzieci Bożych, przygotowaniu do odnowienia przymierza chrztu świętego i tajemnicy działania Ducha Świętego. Każde spotkanie jest zbudowane z trzech części: Bóg mówi do swojego ludu (zapoznanie z tekstami liturgii słowa danego dnia i ich omówienie), Bóg mówi do mnie (osobista refleksja nad tekstami biblijnymi), nasza odpowiedź na słowo Boże (odpowiedź modlitwy, odpowiedź służby i odpowiedź świadectwa życia)¹². Opracowane zostały oddzielne konspekty do liturgii niedziel lat A, B i C¹³

Zawieram z wami przymierze. Notatnik na okres Wielkiego Postu dla uczestnika II etapu formacji deuterokatechumenalnej. Jako że drugi etap deuterokatechumenatu ogniskuje się wokół uroczystego odnowienia przymierza chrztu, okres Wielkiego Postu bezpośrednio poprzedzający Triduum Paschalne ma być czasem szczególnie intensywnej pracy wewnętrznej. Dlatego też uczestnicy tego etapu formacji otrzymują notatnik zawierający wskazania do pracy własnej w okresie Wielkiego Postu. Treści na każdy dzień są przedstawione w czterech punktach: *A. osobiste przygotowanie do liturgii kolejnego dnia, zapoznanie z tekstami liturgii słowa, B. sugestie do modlitwy porannej, C. wierność usłyszанemu słowu w ciągu dnia, D. sugestie uczestnictwa w zgromadzeniu eucharystycznym.* Uzupełnieniem notatnika jest porządek nabożeństw *Celebracje na Wielki Post*, za-

¹² *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010, s. 3–4.

¹³ *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010; *Krąg liturgiczny do czytań roku B*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2008; *Krąg liturgiczny do czytań roku C*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2012.

wierający cykl obrzędów wzorowanych na katechumenalnych obrzędach takich jak wpisanie imion itp¹⁴.

Triduum Paschalne. Podręcznik dla duszpasterzy i dla służby liturgicznej. Wydawnictwo zostało podzielone na trzy główne rozdziały. W pierwszym rozdziale zaprezentowane są trzy serie katechez do liturgii Triduum Paschalnego¹⁵, drugi rozdział stanowi obszerne opracowanie zasad przygotowania posług liturgicznych w czasie Triduum Paschalnego¹⁶, natomiast trzeci rozdział zawiera wskazania i uwagi dotyczące przygotowania i przeprowadzenia Triduum Paschalnego w formie rekolekcyjnej¹⁷

2. Analiza wybranych materiałów formacyjnych pod kątem zadań katechezy

W poniższym paragrafie zostanie omówiona pod kątem realizacji zadań katechezy zawartość następujących materiałów formacyjnych:

- I. *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*¹⁸,
- II. *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*¹⁹,
- III. *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*²⁰,
- IV. *Krąg liturgiczny do czytań roku A*²¹,
- V. *Krąg liturgiczny do czytań roku B*²²,

¹⁴ *Zawieram z wami przymierze. Notatnik na okres Wielkiego Postu dla uczestnika II etapu formacji deuterokatechumenalnej.* Kraków 2008, s. 3–4.

¹⁵ *Triduum Paschalne. Podręcznik dla duszpasterzy i dla służby liturgicznej*, red. W. Kosmowski, I. Kucharska, P. Kulbacki, Kraków 2015, s. 60–127.

¹⁶ Tamże, s. 130–297.

¹⁷ *Triduum Paschalne. Podręcznik dla duszpasterzy i dla służby liturgicznej*, red. W. Kosmowski, I. Kucharska, P. Kulbacki, Kraków 2015, s. 300–312.

¹⁸ F. Blachnicki, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009.

¹⁹ F. Blachnicki, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008.

²⁰ *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. Wilczyńska, Kraków 2008.

²¹ *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. Blachnicki, I. Kucharska, Kraków 2010.
Krąg liturgiczny do czytań roku B, red. F. Blachnicki, I. Kucharska, Kraków 2008.

- VI. *Krąg liturgiczny do czytań roku C*²³,
- VII. *Zawieram z wami przymierze. Notatnik na okres Wielkiego Postu dla uczestnika II etapu formacji deuterokatechumenalnej*²⁴.
- VIII. *Triduum Paschalne. Podręcznik dla duszpasterzy i dla służby liturgicznej*²⁵

Analiza materiałów zwraca uwagę w pierwszej kolejności na ich ogólną strukturę, dobór tematów oraz wykorzystane metody, powtarzające się w danych cyklach formacyjnych, a także na konkretne elementy poszczególnych konspektów spotkań czy innych, bardziej podstawowych jednostek programu formacyjnego.

a) Rozwijanie poznania wiary

Już pobieżna analiza struktury *Dziesięciu kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej* pozwala dostrzec, że każde ze spotkań, zwłaszcza tych przebiegających według schematu rozmowy ewangelicznej, zakłada rozwijanie poznania wiary uczestników. Celem pierwszej spośród dwóch rozmów ewangelicznych w ramach każdego kroku jest wprowadzenie w dany temat oraz przedstawienie go w ujęciu zgodnym z nauką Kościoła. Stałym elementem każdej z rozmów ewangelicznych jest bogactwo fragmentów biblijnych, w oparciu o które uczestnicy odkrywają prawdy przewidziane jako treści danego spotkania. Warto zwrócić uwagę na tematy pierwszych czterech kroków, a są to: Jezus Chrystus, Niepokalana, Duch Święty, Kościół. Sami autorzy podręcznika nazywają grupę czterech pierwszych kroków „dogmatyczną”²⁶, co jasno wskazuje na to, iż w zamierzony sposób początek właściwej formacji deuterokatechumenalnej wiąże się z koniecznością przyjęcia przez uczestników określonych pod-

²³ *Krąg liturgiczny do czytań roku C*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2012.

²⁴ *Zawieram z wami przymierze. Notatnik na okres Wielkiego Postu dla uczestnika II etapu formacji deuterokatechumenalnej*. Kraków 2008.

²⁵ *Triduum Paschalne. Podręcznik dla duszpasterzy i dla służby liturgicznej*, red. W. KOSMOWSKI, I. KUCHARSKA, P. KULBACKI, Kraków 2015.

²⁶ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracji*, Kraków 2009, s. 117.

stawowych prawd dogmatycznych, syntetycznie przedstawionej trynitologii, chrystologii, mariologii, pneumatologii i eklezjologii. Jako że pogłębienie poznania wiary ma prowadzić do realizacji pozostałych zadań katechezy, rozmowy ewangeliczne nie tylko dostarczają treści intelektualnych, ale także zachęcają do zastosowania poznanych prawd w kontekście egzystencjalnym oraz przeżycia i wyznania ich podczas celebracji słowa Bożego. Przykładowo w pierwszej rozmowie ewangelicznej do kroku pierwszego uczestnikom zostaje przedstawiony właściwy, zgodny z Pismem Świętym oraz Tradycją obraz Jezusa Chrystusa oraz jego relacja do Boga Ojca i wierzących. Ów właściwy obraz Chrystusa, relacji wewnątrz Trójcy oraz właściwe rozumienie natury Chrystusa to fundament dalszego rozwoju wiary²⁷. Druga rozmowa ewangeliczna wprowadza w prawdy soteriologiczne i przez rozważanie tekstów biblijnych ukazuje aktualność zbawienia w Jezusie Chrystusie oraz doprowadza uczestnika do przyjęcia prawdy o aktualnym działaniu Chrystusa w jego życiu. Zrozumienie poznanych prawd wiary i synteza treści podczas celebracji słowa Bożego prowadzą do przyłgnięcia w wierze do tych prawd i naśladowania Chrystusa-Sługi²⁸.

Struktura tematyczna trzech spotkań tworzących całość jako jeden krok wskazuje także na dynamizm wiary i swojego rodzaju przejście od poznania treści i ich zrozumienia, do przyjęcia i wprowadzenia w życie. Można to zauważyć choćby na przykładzie tematów kroku trzeciego (Duch Święty i Jego misja, Życie w Duchu, Namaszczeni Duchem Świętym)²⁹, piątego (Słowo Boga – Słowo Boże, Karmić się słowem Bożym, Słowo Boże w historii zbawienia), bądź szóstego (Modlitwa – oddech wiary, Namiot spotkania, Panie, naucz nas się modlić).

Rozwijanie poznania wiary podczas Oazy Nowego Życia II stopnia wiąże się przede wszystkim z metodą przeżyciową rekolekcji, umożliwiającą doświadczenie przekazywanych treści we wspólnocie wiary. Spośród pomocy formacyjnych zawartych w podręczni-

²⁷ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 29–30.

²⁸ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 37–45.

²⁹ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 73–81.

ku dla animatora, w tym miejscu należy zwrócić szczególną uwagę na dwa stałe punkty programu: spotkanie w małej grupie przeprowadzane metodą kręgu biblijnego oraz szkołę liturgiczną. Mowa tu zatem po pierwsze o grupowym studium Pisma Świętego, dotyczącym specyficznie dla oazy II stopnia głównie Księgi Wyjścia, w celu ukazania aktualności tajemnicy Exodusu³⁰. Z drugiej strony szkoła liturgiczna, która zawiera wprowadzenie do teologii liturgii, wprowadzenie do konkretnych obrzędów mszalnych oraz ćwiczenia praktyczne³¹. Jako że liturgia ma stawać się dla uczestników oazy źródłem odnowy ich życia, wspomniane środki służą odczytaniu i pogłębieniu prawdy, iż liturgia, a zwłaszcza życie sakramentalne, staje się uobecnieniem i udziałem w Misterium Paschalnym Chrystusa, tak szczególnie przeżywanym podczas Oazy Nowego Życia II stopnia w typicznych wydarzeniach Księgi Wyjścia³². To także tutaj dokonuje się proces poszerzenia świadomości i ujęcia nie tylko słowa Bożego, ale także znaków liturgicznych jako sposobu w jaki Bóg przemawia do człowieka³³

Materiały formacyjne zawarte w konspekcie *Wprowadzenie w Biblię* proponują rozwijanie poznania wiary w podobny sposób jak w podręczniku Oazy Nowego Życia II stopnia, mianowicie poprzez metodę kręgu biblijnego. Poszerzony zostaje zakres treści, bowiem kolejne spotkania, bazując na tekstach z całego Pisma Świętego, poruszają szczegółowe zagadnienia prawdy objawionej³⁴, na przykład wiary jako jedynej odpowiedzi na działanie Boga³⁵, prorockiego charakteru ucznia Chrystusa³⁶ czy rozumienia historii zbawienia jako coraz pełniejszego objawiania się Boga³⁷. Na szczególną uwagę za-

³⁰ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 87–88.

³¹ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia ...*, s. 84, 87.

³² F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia ...*, s. 55.

³³ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia ...*, s. 52.

³⁴ *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. WILCZYŃSKA, Kraków 2008, s. 3.

³⁵ *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. WILCZYŃSKA, Kraków 2008, s. 20.

³⁶ Tamże, s. 46.

³⁷ *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. WILCZYŃSKA, Kraków 2008, s. 59.

sługuje fakt, iż uczestnik formacji nie spotyka się tylko z przekazem pewnej treści intelektualnej, ale zostaje wyposażony m.in. w narzędzia pomocne do interpretacji i właściwego rozumienia tekstów biblijnych, choćby poprzez wyjaśnianie charakterystycznych dla języka Biblii sformułowań czy symboli³⁸.

Na kolejnym etapie formacji uczestnicy, otrzymawszy już konieczne przygotowanie, mogą w ramach kręgu liturgicznego przygotowywać się do owocnego udziału w niedzielnej Mszy Świętej w oparciu o teksty niedzielnej liturgii słowa. Zadanie rozwijania poznania wiary wypełnia zgłębianie Pisma Świętego i Tradycji Kościoła oraz jego liturgii. Każde spotkanie wieńczy rozbudowywana z tygodnia na tydzień odpowiedź uczestników na słowo Boże, znajdująca swój wyraz w coraz dojrzałej formułowanej odpowiedzi modlitwy, w przygotowaniu liturgii i świadectwie życia³⁹

W ramach notatnika *Zawieram z wami przymierze* rozwijanie poznania wiary realizuje się głównie poprzez pogłębianie treści liturgii słowa danego dnia w osobistej modlitwie.

Zarówno całość materiałów proponowana na okres właściwego deuterokatechumenatu, jak i poszczególne cykle formacji oraz pojedyncze spotkania dostarczają nowych treści wiary, pogłębiają je i stanowią konkretną propozycję przejścia od teorii do praktyki wiary.

b) Wychowanie liturgiczne

Autorzy materiałów formacyjnych przeznaczonych na okres właściwego deuterokatechumenatu jasno formułują tezę, iż celem pedagogii oazowej jest wdrażanie do liturgii żywej i życiodajnej, która ma przenikać życie człowieka⁴⁰. Zważywszy na fakt, że tak właśnie sprawowana liturgia sama w sobie wychowuje do uczestnictwa w niej, należy zwrócić w pierwszej kolejności uwagę na bogactwo

³⁸ Tamże, s. 24.

³⁹ *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010; *Krąg liturgiczny do czytań roku B*; red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2008; *Krąg liturgiczny do czytań roku C*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2012, część *Nasza odpowiedź na słowo Boże*.

⁴⁰ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 55.

proponowanych uczestnikom form liturgicznych oraz nabożeństw wdrażających do gestów, postaw i znaków liturgicznych oraz nacisk na uczestnictwo w Eucharystii jako źródle i szczycie chrześcijańskiego życia. Należy w tym miejscu wymienić choćby celebracje słowa Bożego w ramach pierwszego etapu deuterokatechumenatu⁴¹ oraz celebracje wieńczące każdy dzień Oazy Nowego Życia II stopnia⁴². Formą wychowania liturgicznego jest także czerpiąca z liturgii Wigilii Paschalnej celebracja Paschy, ukazująca w czytelny sposób znaczenie i związek pomiędzy Paschą Izraela a Paschą Chrystusa.

Treść materiałów do formacji deuterokatechumenalnej Ruchu Światło-Życie nie tylko stwarza przestrzeń do celebrowania wiary. Z istoty tejże formacji wynika, iż wszelkie treści prowadzą do katechezy wtajemniczającej, która ostatecznie jest nierozzerwalnie związaną z rzeczywistością liturgiczno-sakramentalną. Wychowanie liturgiczne dokonuje się więc także w innych wymiarach. Wśród *Drogowskazów...* w szczególności uwagę należy skierować ku krokowi siódmemu, który bezpośrednio traktuje o liturgii. Konspekty spotkań zawarte w podręczniku dla animatora ukazują liturgię jako spotkanie z Chrystusem i znak objawiający Kościół⁴³, pouczają o różnego rodzaju obecności Chrystusa w liturgii i wychowują do jej dostrzegania przez wiarę oraz czynne i świadome uczestnictwo w liturgii przez słowa, gesty i postawy⁴⁴.

W całości programu Oazy Nowego Życia II stopnia można bardzo wyraźnie dostrzec środki służące ukazaniu związku pomiędzy prawdami przyjmowanymi w słowie Bożym, a ich uobecnieniem w liturgii, która nie stanowi pewnego tylko obrzędu niezwiązanego z pozostałymi treściami formacji, a wręcz przeciwnie, jest rzeczywistością Bożej obecności przenikającą w ten sposób ludzką egzystencję. Dzieje się to między innymi podczas szkoły liturgicznej, która jest nieocenioną pomocą w wychowaniu uczestników do rozumienia teologii liturgii jak i przyswojeniu wiedzy z zakresu

⁴¹ *Celebracje „Dziesięciu kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej”* Kraków 2013.

⁴² F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 70.

⁴³ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracji*, Kraków 2009, s. 174.

⁴⁴ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 67

liturgiki fundamentalnej oraz bezpośrednim przygotowaniu do wykonywania posług liturgicznych⁴⁵. Formacja liturgiczna dokonuje się także w sposób bardzo subtelny, a jednocześnie głęboki poprzez program dnia oazy II stopnia. Jak piszą autorzy podręcznika: „Realizujemy to, co w całej chrześcijańskiej inicjacji liturgicznej jest momentem kluczowym i decydującym. Chodzi w niej o wyrobienie w sobie takiej wewnętrznej wizji i postawy, aby swoje życie przeżywać (...) jako dziś wszczepione w misterium zbawcze Chrystusa, które zakotwiczone jest w przeszłości historii zbawienia i skierowane ku przyszłości eschatologicznego wypełnienia. Otóż każdy dzień oazy II stopnia przez całą swoją strukturę ma prowadzić uczestników do przeżywania swojego życia chrześcijańskiego w takiej perspektywie”⁴⁶.

Konspekty dla animatora prowadzącego *Krąg liturgiczny...* proponują formację liturgiczną, którą można określić jako odbywającą się na dwóch poziomach. Po pierwsze, wpisana w szerszy kontekst całego roku liturgicznego, a zatem ukazującą uczestnikom tajemnicę zbawczego misterium Chrystusa przeżywanego w trakcie całego roku w odniesieniu do czytań wszystkich cykli niedzielnych liturgii słowa. Po drugie, spotkania formacyjne prowadzone według *Kręgów liturgicznych...* stwarzają okazję do zastosowania oraz rozwijania wiedzy i praktyki zdobytej podczas oazy rekolekcyjnej. Pozwalają na pogłębianie prawdy, iż Bóg w ramach liturgii kieruje słowo zarówno do całego ludu jak i jego poszczególnych członków, co dodatkowo ukazuje egzystencjalny kontekst uczestnictwa w liturgii⁴⁷. Konspekty spotkań zawierają także wskazania do uczestnictwa i przygotowania służby podczas Mszy Świętej oraz przez odpowiedź modlitwy przypominają prawdę, iż liturgia winna być źródłem i szczytem chrześcijańskiego życia⁴⁸.

⁴⁵ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 69.

⁴⁶ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia ...*, s. 67.

⁴⁷ *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010; *Krąg liturgiczny do czytań roku B*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2008; *Krąg liturgiczny do czytań roku C*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2012, część *Bóg mówi do swojego ludu* oraz *Bóg mówi do mnie*.

⁴⁸ Tamże, część *Nasza odpowiedź na słowo Boże*.

W podobny sposób zadanie wychowania liturgicznego wypełnia notatnik *Zawieram z wami przymierze*.

Jako że zwieńczeniem drugiego etapu deuterokatechumenatu jest odnowienie przyrzeczeń chrztu podczas Triduum Paschalnego, nie sposób pominąć w tym miejscu podręcznika *Triduum Paschalne*. Ze swej istoty, jako zogniskowany wokół celebracji świąt Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa, stanowi bogaty zbiór metod i treści sprzyjających wychowaniu liturgicznemu. Każda z wymienionych wcześniej części podręcznika zawiera pomoc do wprowadzenia uczestników w liturgię. To zadanie w sposób oczywisty wypełniają zarówno katechezy objaśniające teologię celebracji Triduum Paschalnego⁴⁹, praktyczne przygotowanie celebracji i uwagi dla asysty liturgicznej⁵⁰ oraz pomoce do przeprowadzenia Triduum w formie rekolekcji jako narzędzie pogłębionego przeżycia celebracji liturgicznej, której treść ma przeniknąć egzystencję uczestnika⁵¹. Interesującą propozycję stanowi zaproponowany przebieg nabożeństw mających przygotować uczestników do lepszego przeżycia Wigilii Paschalnej. Jest to obrzęd błogosławienia uszu i ust oraz wyznania wiary⁵² i celebracja o imieniu chrześcijańskim⁵³

Materiały formacyjne zawierają także wiele odniesień do życia sakramentalnego (na przykład sakrament pokuty jako wyzwolenie podczas oazy II stopnia⁵⁴ oraz nawiązania do sakramentów w związku z danymi momentami roku liturgicznego⁵⁵). Wychowanie liturgiczne realizowane jest także w elemencie modlitewnym podczas spotkań formacyjnych, gdzie uczestnicy zostają wprowadzeni do niektórych znaków i gestów znanych z liturgii.

Deuterokatechumenalna formacja w Ruchu Światło-Życie ze swojej definicji za cel stawia sobie wtajemniczenie chrześcijańskie. Co dostrzegalne, autorzy materiałów formacyjnych doskonale rozu-

⁴⁹ *Triduum Paschalne. Podręcznik dla duszpasterzy i dla służby liturgicznej*, red. W. Kosmowski, I. KUCHARSKA, P. KULBACKI, Kraków 2015, s. 60–127.

⁵⁰ *Triduum Paschalne ...*, s. 130–297.

⁵¹ *Triduum Paschalne ...*, s. 300–312.

⁵² *Triduum Paschalne ...*, s. 308.

⁵³ *Triduum Paschalne ...*, s. 310.

⁵⁴ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 190.

⁵⁵ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia ...*, s. 17.

mieli konieczność uwzględnienia elementu liturgiczno-sakramentalnego w pomocach formacyjnych.

c) Formacja moralna

Jako iż moralne życie człowieka polega na naśladowaniu Chrystusa i jest niejako wtórne wobec nowego życia i udziału w misterium Chrystusa, które jest ofiarowane człowiekowi w chrzcie świętym, toteż formacja moralna w deuterokatechumenacie Ruchu Światło-Życie odnosi się w pierwszej kolejności do ukazywania fundamentalnego znaczenia sakramentu chrztu i jego wymiaru zobowiązującego⁵⁶.

Przyjmując iż formacja moralna dotyczy całości postępowania człowieka, wówczas, analizując materiały do formacji deuterokatechumenalnej z łatwością można dostrzec, iż każde spotkanie w małej grupie, zarówno podczas pracy rocznej jak i podczas oazy rekolekcyjnej, kończy się propozycją zastosowania omawianych treści w swoim życiu poprzez podjęcie konkretnego postanowienia zgodnie z zasadą Światło-Życie, a więc aby nauka Boża przenikała i kształtowała całe życie człowieka. Część z tych postanowień nawiązuje wprost do pracy nad sobą w określonych dziedzinach bądź wysiłków ascetycznych służących pokonywaniu wad i praktykowaniu cnót⁵⁷. Podobne treści można odnaleźć także w Wyprawach otwartych oczu połączonych z praktyką Namiotu Spotkania podczas oazy II stopnia⁵⁸.

Formacja moralna to przede wszystkim kształtowanie sumienia, to zaś w proponowanych materiałach do formacji deuterokatechumenalnej dokonuje się poprzez praktykę oceny swojego życia i postępowania w świetle słowa Bożego. W kręgach biblijnych zawartych w podręczniku *Dziesięć kroków...* szczególnie dotyczy to drugiego

⁵⁶ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 4.

⁵⁷ *Zawieram z wami przymierze. Notatnik na okres Wielkiego Postu dla uczestnika II etapu formacji deuterokatechumenalnej*. Kraków 2008, s. 45, 53; *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010, s. 44.

⁵⁸ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 162, 178.

etapu spotkania, który nosi tytuł *Odkrycie*, zwłaszcza podczas drugiego spośród kręgów biblijnych w ramach danego kroku. Drogo wskazazy Nowego Człowieka są bowiem sformułowane w ten sposób, że druga część każdego z nich wskazuje na życiowe konsekwencje przyjętej prawdy wiary⁵⁹. Szeroko zastosowany element biblijny sprawia, że podobnie wygląda praca przy pomocy pozostałych materiałów formacyjnych. Konspekt *Wprowadzenie w Biblię...* zawiera *podsumowanie i zastosowanie*, które wieńcząc każde spotkanie, pomagają w syntetycznym ujęciu omawianych zagadnień i sformułowaniu na tej podstawie określonych postanowień⁶⁰. Podobny schemat można zauważyć w *Kręgach liturgicznych...* (zwłaszcza część spotkań *Bóg mówi do mnie*)⁶¹ jak i notatniku *Zawieram z wami przymierze (Moja wierność słowu Przymierza)*⁶².

W zakresie formacji moralnej należałoby wymienić jeszcze dwa elementy. Pierwszy element to modlitwa i życie sakramentalne. Każda z celebracji słowa Bożego na etapie przygotowania do oazy II stopnia zawiera tzw. egzorcyzm mniejszy, którego treść ukazuje wymagania życia duchowego oraz przypomina o konieczności łaski Bożej, aby upodabniać się do Chrystusa⁶³. Co więcej, podkreślana na drodze formacji rola zrozumienia i aktywnego uczestnictwa w liturgii, przez wymiar wskazujący znaków liturgicznych także ukazuje konieczność urzeczywistniania w życiu tego, co jest przeżywane w liturgii⁶⁴. Drugi element to zasadnicza treść wybranych spotkań formacyjnych. Zostają w nich ujęte zarówno prawdy takie jak ko-

⁵⁹ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 27.

⁶⁰ *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. WILCZYŃSKA, Kraków 2008, s. 4.

⁶¹ *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010, s. 58; *Krąg liturgiczny do czytań roku B*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2008, s. 68; *Krąg liturgiczny do czytań roku C*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2012, s. 38.

⁶² *Zawieram z wami przymierze. Notatnik na okres Wielkiego Postu dla uczestnika II etapu formacji deuterokatechumenalnej*. Kraków 2008, s. 70, 86.

⁶³ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 5.

⁶⁴ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 54.

nieczność poddania swojego życia Jezusowi, aby nim kierował⁶⁵ oraz naśladowania Maryi, która jest wzorem Nowego Człowieka⁶⁶, ale także kształtowania w życiu uczestnika postaw apostołstwa i przeciwdziałania zepsuciu moralnemu, zwłaszcza podejmując dzieło Krucjaty Wyzwolenia Człowieka⁶⁷ oraz naśladowania bezinteresownej miłości na wzór Jezusa Chrystusa⁶⁸.

W przeżyciu Oazy Nowego Życia II stopnia podkreślone zostaje także kluczowe znaczenie sakramentu pokuty jako przestrzeni wyzwolenia z grzechu⁶⁹

Formacja deuterokatechumenalna w Ruchu Światło-Życie, prowadząc do odnowienia przymierza sakramentu chrztu świętego, ukazuje istotę świadomego przyjęcia i odpowiedzi życia na zobowiązania wynikające z tego sakramentu.

d) Nauczanie modlitwy

Materiały formacyjne Ruchu Światło-Życie zawierają propozycję realizacji tego zadania katechezy, która dokonuje się na dwóch poziomach, które można określić jako teoretyczny i praktyczny.

Na pierwszy plan wysuwa się cykl formacyjny *Dziesięciu kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej*. Krok szósty ukazuje uczestnikom formacji modlitwę jako *oddech Nowego Życia, wielki przywilej i radość Nowego Człowieka, źródło mocy i dzieło Ducha Świętego*⁷⁰. Omówieniu zagadnienia modlitwy zostaje poświęcony jeden z kroków, a więc trzy spotkania. Autorzy podręcznika stwierdzają: „Jeżeli więc na etapie jednego z dziesięciu kroków specjalnie zatrzymujemy się na temacie modlitwy, to w tym celu przede wszystkim, aby zaszczepić uczestnikom formacji deuterokatechumenalnej mocne przekonanie o konieczności modlitwy, o jej absolutnej

⁶⁵ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 32.

⁶⁶ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 55–57.

⁶⁷ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 219.

⁶⁸ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 243.

⁶⁹ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 187.

⁷⁰ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 23.

potrzebie i niezastąpionych wartościach. To przekonanie o wartości i o pozycji modlitwy w życiu chrześcijańskim ma stać się fundamentem wierności w praktyce codziennego Namiotu Spotkania. (...) Osiągnięciu tego celu ma służyć przede wszystkim formacja szóstego kroku⁷¹.

Autorzy zaznaczają wprawdzie, że nie chodzi tu o zamknięcie formacji modlitewnej w ramach jednego cyklu formacyjnego⁷², jednak dopiero taka baza teoretyczna pozwala na lepsze wprowadzenie uczestników na, można rzec, główną drogę wychowania do modlitwy, czyli przede wszystkim jej praktykowanie. Wszystkie z wymienionych uprzednio materiałów formacyjnych zawierają w sobie bogaty element modlitewny. Uwidacznia się on zarówno w uwzględnieniu wspólnej modlitwy podczas każdego spotkania małej grupy formacyjnej, czy to na rozpoczęcie spotkania⁷³, czy na jego zakończenie⁷⁴, jak i w obecności modlitwy jako zasadniczej treści pracy własnej, choćby w notatniku *Zawieram z wami przymierze*⁷⁵. Ponadto tak podczas rocznej pracy formacyjnej, jak i podczas oazy rekolacyjnej, spotkania formacyjne przeplatają się z różnymi formami nabożeństw i celebracji.

Właśnie ta różnorodność proponowanych uczestnikom form i rodzajów modlitwy przykuwa szczególną uwagę podczas analizy pomocy formacyjnych na etap deuterokatechumenatu. Pozwala to nie tylko na przekazanie wiedzy na temat modlitwy i zasygnalizowanie jej konieczności w życiu chrześcijańskim. Przede wszystkim przez praktykowanie ukazuje jej doniosłą rolę oraz wprowadza w bogactwo modlitwy Kościoła. Na etapie właściwego deuterokatechumenatu znaleźć można zatem propozycje modlitwy indywi-

⁷¹ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 139.

⁷² Tamże.

⁷³ Tamże, s. 100, *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. WILCZYŃSKA, Kraków 2008, s. 77; *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010, s. 44.

⁷⁴ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 132; *Krąg liturgiczny do czytań roku B*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2008, s. 34.

⁷⁵ *Zawieram z wami przymierze. Notatnik na okres Wielkiego Postu dla uczestnika II etapu formacji deuterokatechumenalnej*. Kraków 2008, s. 4.

dualnej, przede wszystkim praktyki Namiotu Spotkania czyli modlitwy medytacyjnej w ciszy⁷⁶, ale także osobistej modlitwy będącej przygotowaniem do liturgii⁷⁷, jednocześnie stanowiącej swojego rodzaju pomoc do prowadzenia dziennika duszy⁷⁸, oraz adoracji Najświętszego Sakramentu⁷⁹. Jeśli chodzi o modlitwę wspólnotową, uczestnicy mają okazję czerpać z tradycyjnych form pobożności, takich jak różaniec, stanowiący element wspólnej modlitwy podczas spotkań w małej grupie⁸⁰, czy nabożeństwo Drogi Krzyżowej podczas oazy II stopnia⁸¹, a także innych form modlitwy, między innymi modlitwy spontanicznej⁸², modlitwy słowem Bożym⁸³, modlitwy śpiewem⁸⁴ czy modlitwy wstawiennej⁸⁵.

Różne formy modlitwy proponowane uczestnikom formacji deuterokatechumenalnej Ruchu Światło-Życie dopełniane są przez mo-

⁷⁶ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 123; F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 70.

⁷⁷ *Zawieram z wami przymierze. Notatnik na okres Wielkiego Postu dla uczestnika II etapu formacji deuterokatechumenalnej*. Kraków 2008, s. 4.

⁷⁸ *Triduum Paschalne. Podręcznik dla duszpasterzy i dla służby liturgicznej*, red. W. KOSMOWSKI, I. KUCHARSKA, P. KULBACKI, Kraków 2015, s. 301.

⁷⁹ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 162.

⁸⁰ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 125; F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 143; *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. WILCZYŃSKA, Kraków 2008, s. 95; *Krąg liturgiczny do czytań roku C*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2012, s. 45.

⁸¹ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 172.

⁸² F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 111; *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. WILCZYŃSKA, Kraków 2008, s. 12; *Krąg liturgiczny do czytań roku B*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2008, s. 42.

⁸³ *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010, s. 55.

⁸⁴ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 80; *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. WILCZYŃSKA, Kraków 2008, s. 37.

⁸⁵ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 80.

dlitwę liturgiczną, pełnię modlitwy chrześcijańskiej: przygotowanie i udział w Eucharystii⁸⁶ oraz w liturgii godzin⁸⁷

Wychowanie do modlitwy w formacji deuterokatechumenalnej Ruchu Światło-Życie realizowane jest jako pouczenie o modlitwie oraz jej indywidualne i wspólnotowe praktykowanie. Warto zauważyć, że wspólnoty Ruchu Światło-Życie jako grupy religijne funkcjonujące w ramach parafii realizują to zadanie zgodnie z założeniami dokumentów katechetycznych.

e) Wychowanie do życia wspólnotowego

Analizując materiały formacyjne Ruchu Światło-Życie pod kątem realizacji zadania wychowania do życia wspólnotowego, szczególną uwagę należy zwrócić na przedstawianą uczestnikom formacji koncepcję Kościoła. Ukazanie w czwartym kroku *Dziesięciu kroków...* aspektów takich jak perspektywa trynitarna życia chrześcijańskiego i wynikająca z niej konieczność budowania jedności na płaszczyźnie wertykalnej i horyzontalnej, a więc jedności z Bogiem i z innymi wierzącymi, prowadzi do ukazania tajemnicy Kościoła jako wspólnoty, określanej terminem koinonia – communio⁸⁸. Omówienie zagadnienia Kościoła jako wspólnoty, głównie w oparciu o konstytucję *Lumen gentium*⁸⁹, pozwala na przejście do zagadnienia eklezjologii Kościoła lokalnego jako konkretnego znaku urzeczywistniającego Kościół powszechny. To zaś staje się okazją do przedstawienia uczestnikom małej grupy formacyjnej, zwanej wspólnotą podstawową, znaczenia także tej małej wspólnoty jako znaku Kościoła⁹⁰. Podobnie jak w przypadku zadania wychowania do modlitwy, ko-

⁸⁶ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 84; *Krag liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010, s. 28; *Zawieram z wami przymierze. Notatnik na okres Wielkiego Postu dla uczestnika II etapu formacji deuterokatechumenalnej*. Kraków 2008, s. 28.

⁸⁷ *Triduum Paschalne. Podręcznik dla duszpasterzy i dla służby liturgicznej*, red. W. Kosmowski, I. KUCHARSKA, P. KULBACKI, Kraków 2015, s. 219; F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 69.

⁸⁸ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 93.

⁸⁹ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 96–98.

⁹⁰ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 94.

niecznej bazie w postaci założeń teoretycznych towarzyszy praktyczny wymiar wychowania do życia wspólnotowego. Przede wszystkim realizuje się on właśnie przez doświadczenie wspólnoty podstawowej, małej grupy formacyjnej. Grupa włącza się w życie wspólnoty lokalnej, czyli parafii, między innymi w ramach celebracji słowa Bożego czy specjalnych obrzędów, które wedle sugestii autorów materiałów mogą być sprawowane wraz z całą wspólnotą parafialną⁹¹ bądź przez włączenie w posługę liturgiczną podczas celebracji niedzielnej Mszy Świętej, do czego uczestnicy przygotowują się podczas spotkań *Kręgów liturgicznych*⁹². Należy także pamiętać, że deuterokatechumenalny etap formacji sam w sobie służy jako przygotowanie do dojrzałego życia chrześcijańskiego wyrażającego się w trosce o wspólnotę Kościoła lokalnego⁹³ i podjęcie diakonii względem niej⁹⁴.

Pomoce formacyjne do etapu deuterokatechumenatu odnoszą się również do zagadnień uwzględnianych w ramach wychowania do życia wspólnotowego w Polskim dyrektorium katechetycznym, mianowicie wspólnoty rodzinnej⁹⁵ i narodowej⁹⁶, jednak jest ich relatywnie mało oraz wydaje się, że wiążą się one raczej z modlitwą i społecznym wymiarem omawianych treści formacyjnych. Należy jednak podkreślić, że ważną formą wychowania związanego z postawami patriotycznymi i troską o naród można uznać temat aktywnej walki z problemami zagrażającymi polskiemu społeczeństwu w ra-

⁹¹ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 10, 36.

⁹² *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010, s. 3.

⁹³ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 101; *Krąg liturgiczny do czytań roku C*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2012, s. 54.

⁹⁴ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 247; *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. WILCZYŃSKA, Kraków 2008, s. 77.

⁹⁵ *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010, s. 17; *Krąg liturgiczny do czytań roku C*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2012, s. 30; F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 196.

⁹⁶ *Krąg liturgiczny do czytań roku B*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2008, s. 27, 39.

mach omawiania dziewiątego kroku i dzieła Krucjaty Wyzwolenia Człowieka⁹⁷

Wychowanie do życia we wspólnocie jest obecne w deuterokatechumenacie Ruchu Światło-Życie głównie na płaszczyźnie ukazania i przyjęcia wizji Kościelnej *communio* oraz praktykę życia we wspólnocie wiary. Jest to zarówno potwierdzeniem służebności ruchu względem Kościoła lokalnego, a przezeń powszechnego, ukazuje powszechne powołanie do budowania Kościoła-wspólnoty, a także broni przed utworzeniem hermetycznego środowiska osób zamkniętych na szerszą wspólnotę wierzących.

f) Wprowadzenie do misji

Wprowadzenie do misji w trakcie formacji deuterokatechumenalnej dokonuje się na kilku płaszczyznach i wynika z założenia, iż dojrzałe chrześcijaństwo, do którego dążą uczestnicy grup deuterokatechumenalnych, wyraża się w dawaniu świadectwa wiary i wypełnianiu misji powierzonej przez Chrystusa wszystkim wierzącym⁹⁸, co zyskuje szczególny wyraz w formacji, której elementem jest świadome odnowienia przymierza chrztu świętego. W cyklu formacyjnym *Dziesięć kroków...* po pogłębieniu rozumienia prawd wiary zawartych w czterech pierwszych drogowskazach oraz środków wzrostu życia chrześcijańskiego wyrażonych w kolejnych trzech drogowskazach, ósmy, dziewiąty oraz dziesiąty drogowskaz ukazują uczestnikom to, co powinno być owocem postępowania w nowości życia. Wspomniana grupa drogowskazów, którą autorzy podręcznika nazywają „apostolską”⁹⁹, rozpoczyna się od omówienia kwestii odczytania wezwania do świadectwa i rewizji swojej dotychczasowej postawy świadka wiary oraz odczytywania potrzeb środowisk, w których żyją uczestnicy¹⁰⁰. Krok dziewiąty, Nowa Kultura, wzywa do krzewienia pozytywnego rozwoju wartości osoby

⁹⁷ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 218nn.

⁹⁸ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracje*, Kraków 2009, s. 179.

⁹⁹ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 117.

¹⁰⁰ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 179–180.

i wspólnoty oraz do całkowitej abstynencji od alkoholu, narkotyków, tytoniu i szerzenia kultury czystości i skromności. Ta propozycja jest związana z ofiarowanym wszystkim przez Chrystusa darem wolności i ma prowadzić do uzmysłowienia uczestnikom, iż warunki życia społeczeństw stanowią wezwanie do dawania w swoich środowiskach świadectwa wynikającej z naśladowania Chrystusa wolności od tego wszystkiego, co uderza w godność człowieka. Szczególnym wyrazem tej postawy, choć nie jedynym, jest zachęta do podjęcia Krucjaty Wyzwolenia Człowieka¹⁰¹. Natomiast krok dziesiąty, czyli Agape, ukazuje koncepcję miłości jako daru z siebie¹⁰² oraz konieczność podjęcia diakonii-służby na rzecz innych, czyli realizowania miłości chrześcijańskiej w realiach codziennego życia, zarówno w wymiarze indywidualnym jak i społecznym¹⁰³.

Ukazanie wartości świadectwa wiary i rozwijanie postawy apostołskiej przejawia się w dalszej kolejności w wielorakich propozycjach do refleksji i zachętach do ewangelizacji w najbliższym otoczeniu¹⁰⁴, dzięki czemu nakaz misyjny jawi się już nie jako zadanie abstrakcyjne i dalekie, a bliskie i możliwe do podjęcia przez każdego z uczestników. Przypominają o tym uczestnikom specjalne nabożeństwa zwane Godziną Świadectwa, które stwarzają okazję do dzielenia się swoją wiarą we wspólnocie lokalnej¹⁰⁵, wspólnocie oazy rekolekcyjnej¹⁰⁶ bądź wspólnocie oazy wielkiej trzynastego dnia rekolekcji¹⁰⁷ oraz nabożeństwo rozesłania piętnastego dnia oazy II stopnia¹⁰⁸.

¹⁰¹ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 207.

¹⁰² F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 241.

¹⁰³ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ...*, s. 244.

¹⁰⁴ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków* s. 189, *Wprowadzenie w Biblię jako historię zbawienia. Konspekty dla animatora do 11 kręgów biblijnych*, red. G. WILCZYŃSKA, Kraków 2008, s. 19, 37; *Krąg liturgiczny do czytań roku A*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2010, s. 89; *Krąg liturgiczny do czytań roku C*, red. F. BLACHNICKI, I. KUCHARSKA, Kraków 2012, s. 94; *Zawieram z wami przymierze. Notatnik na okres Wielkiego Postu dla uczestnika II etapu formacji deuterokatechumenalnej*. Kraków 2008, s. 64.

¹⁰⁵ F. BLACHNICKI, *Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej. Pomoce formacyjne do spotkań i celebracji*, Kraków 2009, s. 196.

¹⁰⁶ F. BLACHNICKI, *Oaza Nowego Życia II stopnia. Podręcznik*, Kraków 2008, s. 228.

¹⁰⁷ Tamże, s. 210.

¹⁰⁸ Tamże, s. 230.

Jednocześnie na tym akurat etapie formacji trudno doszukać się obszerniejszych odwołań do takich zagadnień jak *misje ad gentes* lub wzbudzanie powołań¹⁰⁹

Tym samym można stwierdzić, deuterokatechumenat Ruchu Światło-Życie realizuje wprowadzenie do misji, podobnie jak w przypadku wcześniej omawianych zadań, poprzez przekaz pewnych prawd oraz doświadczenie i praktykę. Szczególnie dotyczy ono podejmowania działalności ewangelizacyjnej w najbliższym środowisku oraz różnych sposobów realizowania miłości chrześcijańskiej.

STRESZCZENIE

Celem artykułu była weryfikacja realizacji zadań katechezy przez deuterokatechumenalną formację Ruchu Światło-Życie. Analiza wybranych materiałów formacyjnych przewidzianych na etap deuterokatechumenatu dostarcza wystarczających argumentów pozwalających na stwierdzenie, iż zarówno pod względem merytorycznym jak i metodycznym deuterokatechumenat Ruchu Światło-Życie realizuje wszystkie z podawanych przez dokumenty katechetyczne Kościoła zadania katechezy. Co za tym idzie, uczestnicy grup deuterokatechumenalnych w ramach Ruchu Światło-Życie otrzymują propozycję całościowej formacji, na drodze której mogą oni rozwijać swoją wiarę i dążyć do głębokiej zażyłości z Chrystusem, otrzymując w tym celu solidne wsparcie.

SUMMARY

The aim of the article was to verify the implementation of the catechesis tasks by the deuterocatechumenal formation of the Light-Life Movement. The analysis of selected formation materials provided for the deuterokatechumenate stage provides sufficient arguments to conclude that, both in terms of content and methodology, the deuterokatechumenate of the Movement of Light-Life realizes all the tasks of catechesis given by the catechetical documents of the Church. Consequently, the participants of the deuterocatechumenal groups of the Lumeng-Life Movement receive a proposal for a holistic formation in which they can develop their faith and strive for a profound intimacy with Christ, with a solid support.